

**Protokół z III spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW)
przeprowadzonego on-line w ramach opracowania planu zadań
ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052
(z wyłączeniem gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego
Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe) w dniu 18.07.2022 r.**

Dotyczy realizacji projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (PZO bis)” współfinansowanego ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Spójności w ramach II Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu.

III spotkanie ZLW odbyło się w trybie on-line w dniu 18.07.2022 r. o godz. 10:00, za pośrednictwem aplikacji Microsoft Teams. Organizatorem spotkania była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Informacja o spotkaniu ZLW została przekazana wszystkim zainteresowanym podmiotom drogą elektroniczną.

Celem trzeciego spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy było zaprezentowanie końcowych zapisów w projekcie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami. Dodatkowo przypomniane zostały informacje na temat realizowanego projektu, kontaktu do Zamawiającego i Wykonawcy PZO oraz zaprezentowano harmonogram prac nad projektem.

I. Program spotkania:

1. Przywitanie i przedstawienie uczestników spotkania.
2. Przedstawienie ostatecznego wykazu siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, które uwzględnione będą m.in. w projekcie nowego SDF, w tym:
 - prezentacja i ocena stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami;

- identyfikacja i analiza zagrożeń istniejących i potencjalnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami;
 - omówienie celów działań ochronnych i działań ochronnych zaproponowanych dla poszczególnych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami.
3. Przedstawienie ostatecznych zapisów w projekcie Planu Zadań Ochronnych.
 4. Przedstawienie korekty granic.
 5. Przedstawienie uwag do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
 6. Dyskusja.
 7. Podsumowanie i zakończenie spotkania.

II. Prowadzący i prelegenci:

Alojzy Przemyski – ekspert botanik, wykonawca i koordynator projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 (z wyłączeniem gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe) – Usługi Ekologiczne Alojzy Przemyski;

Jan Starus - ekspert ds. GIS, ekspert botanik, entomolog - Usługi Ekologiczne Alojzy Przemyski;

Dariusz Wojdan – ekspert herpetolog - Usługi Ekologiczne Alojzy Przemyski;

Krzysztof Cholewa – Asystent Planisty Regionalnego – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie;

Wojciech Cyran – Specjalista ds. GIS - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie

III. Uczestnicy:

Dane uczestników zostały zanonimizowane.

IV. Przebieg spotkania:

Spotkanie rozpoczął Pan Krzysztof Cholewa, przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, który przywitał zaproszonych gości. Poinformował również o nagrywaniu spotkania i szczegółowo omówił zasady

przetwarzania danych osobowych zgodnie z RODO. W swojej prezentacji przedstawił założenia realizowanego projektu, rolę i zasady dołączenia do Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW), formy przekazywania informacji oraz kontaktu do Zamawiającego i Wykonawcy Planu.

Następnie głos zabrał Pan Alojzy Przemyski, pełniący funkcję Koordynatora Projektu Planu, który w trakcie swojej prezentacji przedstawił końcowe zapisy projektu planu zadań ochronnych, przypomniał wyniki inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych wymienionych w Standardowym Formularzu Danych obszaru, stan zachowania przedmiotów ochrony, stwierdzone zagrożenia istniejące i potencjalne dla poszczególnych przedmiotów ochrony, cele działań ochronnych oraz proponowane działania ochronne.

W dalszej kolejności głos zabrał Pan Dariusz Wojdan, który zaprezentował tożsame zagadnienia w odniesieniu do gatunków zwierząt wymienionych w Standardowym Formularzu Danych obszaru, wraz z gatunkami, które zostały stwierdzone w trakcie badań nad Planem.

Na koniec prezentacji Pan Dariusz Wojdan omówił projekt korekty granic dla obszaru Natura 2000, który polegał na: skorelowaniu z granicami działek ewidencyjnych, dostosowaniu do przebiegu działek rzecznych, dopasowaniu przebiegu koryta Wisłoki i jej dopływów, wynikający z obecności siedlisk przyrodniczych: **3220** Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, **3240** Zarośla wierzbowe na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* – część z przewagą wierzb), **6410** Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), **9170** Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), ***91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Przedstawione prezentacje zamieszczone zostały na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie w zakładce: „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (PZO bis) POIS.02.04.00-00-0193/16” (<https://www.gov.pl/web/rdos-rzeszow/wisloka-z-doplywami-plh180052>).

Po wystąpieniu prelegentów Pan Krzysztof Cholewa zaprosił uczestników do zadawania pytań i dyskusji. Jako pierwszy głos zabrał Pan Ryszard Babiarczyk z Fundacji Greenmind, który zauważył, iż w dokumentacji PZO zaproponowano dopisanie skótki gruboskorupowej jako przedmiot ochrony oraz poprosił o

przeanalizowanie danych zawartych w raporcie pod potrzeby budowy zbiornika Kąty-Myscowa, w którym wskazanych było 9 stanowisk gatunku. Następnie Pan Ryszard Babiarz zgłosił uwagi do zapisów projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami. Główna uwaga dotyczyła wykreślenia przedmiotów ochrony. Zastrzeżenie budzi wykreślenie ze Standardowego Formularza Danych dla obszaru Natura 2000 Wisłoka z Dopływami siedliska 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), ze względu na słabo zachowane, zdegradowane płyty oraz wykreślenie łososia i czerwończyka nieparka. Według Pana Ryszarda Babiarza wykreślenie łososia ze Standardowego Formularza Danych dla ww. obszaru Natura 2000 jest niedorzeczne i absurdalne i równie niedorzeczne jest niestosowanie się Wykonawcy do wytycznych Komisji Europejskiej w tej sprawie. Od 2021 roku nie można wykreślać przedmiotu ochrony, jeśli nie był to pierwotny błąd naukowy lub naturalne zjawiska, którym nie mogliśmy zapobiec. W przypadku czerwończyka nieparka, w Myscowej są stanowiska gatunku tuż przy granicy obszaru, i być może w wyniku zaproponowanych przez Wykonawcę zmian przebiegu granic gatunek znajdzie się w obszarze (są to dane z raportu pod kątem budowy zbiornika Kąty-Myscowa), są tam również wskazane dodatkowe stanowiska traszki grzebieniastej. W zlewni górnej Wisły, są obecnie tylko dwa obszary, które chronią łososia i jest to Wisłoka z Dopływami i Dorzecze Górnego Sanu. Ochrona łososia Wiślanego opiera się na trzech rzekach: Wisłoka, San, Drwęca, na której obecnie też gatunek nie występuje, ponieważ są tam dwa progi, których nie udrożniono w Lubiczu, jednak ten gatunek w Standardowym Formularzu Danych i w PZO występuje jako przedmiot ochrony, również i w przypadku Wisłoki z dopływami łosoś powinien być przedmiotem ochrony. RZGW w Krakowie, wykonał dwa projekty udrożnienia Wisłoki. Były to projekty, które motywowane były restytucją łososia. Jako kraj zobowiązaliśmy się ten gatunek przywrócić, udało się to już w czterech rzekach na Pomorzu, mimo że wcześniej wyniki były tylko ze Słupi, z najnowszych danych z 2021 roku wynika, że naturalny rozród łososia występuje już w 4 rzekach. Na Wisłoce udrożniono już prawie wszystkie przegrody z wyjątkiem Mielca, ale Wody Polskie i Ministerstwo Infrastruktury zobowiązały się w najnowszym projekcie Planu Gospodarowania Wodami do udrożnienia również Mielca, jak i zbudowania dodatkowych dwóch pominiętych wcześniej przepławek na zbiorniku we Włocławku. Łosoś nielicznie przechodzi przez Włocławek, choć przechodzi o wiele bardziej, ale tylko dlatego, że

nadal jest wpuszczana, również do Wisłoki, natomiast narybek łososa żerujący i nieżerujący był wpuszczany do Wisłoki do 2014 roku. W Dorzeczu Wisłoki jest również stanowisko monitoringowe łososa w ramach GIOŚu, Państwowego Monitoringu Środowiska i w ostatnich wynikach tego monitoringu z 2016 roku, pomimo iż gatunku nie odnaleziono, to stwierdzono, że monitoring ma być kontynuowany i trzeba wprowadzić działania ochronne, czyli wprowadzać narybek i udrożnić resztę barier, dobudować dwie przepławki we Włocławku i udrożnić przegrody w Mielcu. Niewykonanie działań ochronnych, do których kraj się zobowiązał nie może stanowić podstawy do usunięcia gatunku z SDF. Pan Ryszard Babiarz zapewnił, iż Fundacja Greenmind będzie wnioskować o to, aby zostawić oceny łososa takie, jakie były w SDF, ponieważ oceny były właściwe. Obszar Natura 2000 Wisłoka z dopływami jest bardzo istotny dla odtworzenia populacji łososa w Polsce. Kraj zobowiązał się do jego odtworzenia w 2009 roku i gatunek powinien być w tym obszarze, nie może zniknąć z powodu zaprzestania odtwarzania jego populacji. Pan Ryszard Babiarz zwrócił uwagę, iż bóbr i żubr też są gatunkami reintrodukowanymi. W przypadku czerwończyka nieparka, pomimo odnalezienia tylko jednego stanowiska, nie można wykreślić go z listy przedmiotów ochrony. Pan Ryszard zasugerował, aby sprawdzić dane z raportu pod kątem zbiornika Kąty-Myscowa, być może potrzebna jest bardzo niewielka korekta granic obszaru, aby stwierdzone tam stanowiska znalazły się w Obszarze Natura 2000 Wisłoka z dopływami. Następnie Pan Ryszard odniósł się do zagrożeń i poprosił o ich ustandaryzowanie, jeśli dla skójki gruboskorupowej istnieje zagrożenie w postaci budowy zbiornika Kąty-Myscowa, a dla ryb regulowanie rzek, natomiast dla skójki nie wskazano zagrożenia w postaci regulowania rzek, należy te zapisy uzupełnić, natomiast przy rybach nie ma zapisu o zbiorniku Kąty-Myscowa, który jest dla nich również zagrożeniem. Uwaga ta dotyczy również siedlisk przyrodniczych w szczególności siedliska *91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 3220 pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, 3240 zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wierzby), 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*). W przypadku siedlisk nie można mówić, że ktoś wyciął łąg i obecnie rośnie tam *Solidago* i płąt nie jest już

łęgciem. Należy sprawdzić co było w tych miejscach w momencie powoływania Obszaru i czy ktoś wyciął ten łęg i nie zdążył się on jeszcze odtworzyć.

Następnie głos zabrał Pan Alojzy Przemyski, który najpierw odniósł się do kwestii dotyczących skójki gruboskorupowej. Podczas prowadzonych w 2021 roku badań, z racji na wysokie wody, ławice gatunku nie były widoczne. Stwierdzono jedynie, pojedyncze żywe osobniki gatunku. Poszukiwania skójki gruboskorupowej wznowiono w 2022 r. na podstawie uwagi wniesionej w ramach konsultacji społecznych – informacja ustna od osoby prywatnej. Termin, w którym przeprowadzono dodatkowe badania to maj-czerwiec 2022 r. Napotkano wówczas na stanowiska gatunku, na których stwierdzono żywe osobniki. Gatunek ten licznie został stwierdzony w wodach Wisłoki powyżej Jasła. Ze względów metodycznych wykonawca pokazał kilka stanowisk gatunku.

Następnie Pan Alojzy Przemyski odniósł się do usuwania przedmiotów ochrony. Pan Alojzy wyjaśnił, iż propozycja usunięcia, bądź zmiany oceny na D wynikała z konkretnych obserwacji terenowych i nie była to kwestia zaniechania powiedzmy, ze strony RDOŚ czy niewykonywania jakichś zabiegów, ale należy patrzeć na to czy coś jest w ogóle wykonalne. Wykonawca ma doświadczenie w kwestii wykonywania zabiegów ochrony czynnej, w tym usuwania barszczu Sosnowskiego i ochrony siedlisk nieleśnych. Są miejsca, gdzie walka trwa już kilka lat i nie widać poprawy stanu siedliska. Ponadto pewne obszary są kluczowe dla pewnych przedmiotów ochrony, a dla innych nie. Czasami może się zdarzyć, że będziemy próbować utrzymać dwie czy trzy powierzchnie bardzo słabe, ze złymi rokowaniami, po to aby zachować bioróżnorodność, a tymczasem na innych obszarach bez problemu jesteśmy w stanie utrzymać dane siedlisko.

W kolejnej części głos zabrał Pan Dariusz Wojdan, który zaznaczył, iż Wykonawca opierał się o wyniki badań i łośoś nie został stwierdzony w Obszarze, jednak może on nadal pozostać przedmiotem ochrony.

Pan Ryszard Babiarz zasugerował, aby Wykonawca skontaktował się z kierownikiem projektu „Likwidacja barier migracyjnych dla organizmów wodnych na rzece Wisłocy i jej dopływach – Ropie oraz Jasiołce” z Panem Piotrem Sobieszczykiem, w celu wyjaśnienia kwestii dotyczących łośosia. Na koniec odniósł się jeszcze do kozy złotawej, która była notowana w obszarze od kilkunastu lat i są publikacje Pana Bonka z Panem Profesorem Mikołajczykiem dotyczące tego gatunku z przedmiotowego obszaru. Pan Ryszard wspominał również o boleniu, który zaczął

przechodzić przez przepławkę w Mokrzczu, gdzie zainstalowany jest monitoring, który wykonuje zdjęcia rybom przepływającym przez przepławkę. Dane są w dyspozycji kierowników RZGW Kraków. Ciekawa jest również kwestia bolenia, który stwierdzany był przy przepławkach w Jaśle, kolejnym gatunkiem, który również zaczął przechodzić przez przepławkę jest troć wędrowna, która jest też argumentem dla łososia. Następnie Pan Ryszard zadał pytanie do przedstawicieli RDOŚ Rzeszów o kwestię barier przeszkadzających w integralności obszaru, znajdujących się poza obszarem Natura 2000, a dokładnie chodzi o próg na Sękówce. Na pewno jest to zagrożeniem, ale czy nie można w PZO zapisać działania ochronnego, jeśli jest poza obszarem Natura 2000.

Następnie odpowiedzi udzielił Pan Krzysztof Cholewa, który zaznaczył, iż kontaktowano się zarówno z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska jak i Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska czy można zapisać takie działanie ochronne i według ww. instytucji należy skupić się na zadaniach ochronnych na terenie obszaru Natura 2000.

Na koniec Pan Krzysztof Cholewa przypomniał formy przekazywania informacji oraz kontaktu do Zamawiającego i Wykonawcy Planu, podziękował uczestnikom i zakończył spotkanie.

Protokół sporządził:

Jan Starus

Usługi Ekologiczne Alojzy Przemyski